

Perrault'un masalları şairane olmasına şairane ama yine de eğitici bir değerleri var. Onları da pekalâ Fenelon'un «Telemak»ına benzetebiliriz.

Çocuk edebiyatının gelişmesini sağlayan, çocuk okuyucuların sayıca artması olmuştur.

Masallar hâlâ çocuk edebiyatının şehrahi (ana edebiyatı). P. Hazard, Perrault'nun «Geçmiş Zaman Masalları» için şöyle diyor: «Tarihte ilk defa olarak Fransa'nın daha sonra da bütün dünyanın çocukları gönüllerince bir kitap buldular, o kadar güzel, öyle taze bir kitaptı ki bu, bir daha ayrılmak istemeyeceklerdi».

Yeni doğan peri masallar (nispeten saf iken), çığrından çıkar. Madam d'Aulnoy ile ve daha başka bayanlarla salon pandomimlerine dönüşür.

Çocuk edebiyatı, onsekizinci asrın başlarını istila eden bu masal tufanından büyük bir fayda sağlamaz önceleri. Ne var ki Galland'ın çevirdiği «Binbir Gece Masalları» bir sürü yeni masallara yol açar: «Binbir Gün», «Binbir Çeyrek Saat» ve bilhassa Moğol masalları, Çin hikâyeleri gibi.. Daha ciddi yazarlar tarafından işlenen bu hikâyeler, türü zenginleştirir ve tazeler.

Madame de Beaumont'un pedagoji kaygısı, masalları ve perileri yeryüzüne indirir ve vaaz bataklığına saplar. Çocuk edebiyatı iki kayalık, iki gerçek dışılık arasında yalpa vurur: eğlenceli olmak isteyen münasebetsiz tuhaflıklarla, lüzumundan fazla ahlakçı didaktik niyetler. Madame de Beaumont'un eserinin adı başlı başına bir program: «Çocukların Dünyası». Niyeti halisane: kibar çocuklara ahlâk dersi vermek ve dünyayı tanıtmak, faydalı hikâyeler, kıssadan hisseler v.s. 1757'den beri, başka bir deyişle iki asırdır amaçlar pekaz değişmiş fakat bu amaca ulaştıracak yollar düzelmiştir.

«Grimm Kardeşler» ise, masalları başka türlü ele alırlar: şiire ve halk inançlarına merak salmış birer

filologdurlar, ciddidirler, vatanperverdirler, bununla beraber, «gnomlar»ı dünyayı dolaşır ve bütün ülkelerin çocuklarını büyüler. Onlardan sonra her yazar kendi halk edebiyatını araştırmaya koyulur; bazı gayretkeş aktarıcılar, komşu folklorları çevirerek yağma eder ve dünya çocuk kütüphanesini zenginleştirir.

Andersen hem folklerden yararlanır hem de muhayyalesinden. Bu kunduracı çocuğu, hayatı bir rüya gibi, hikâyelerini ise gerçek gibi yaşar. Hikâyeleri, edebiyatın su götürmez şaheserlerinden biridir. Yetişkinlerin hatırı kalmasın: «çocuklara anlatılan hikâyeler»dir bunlar (1835).

Çocuk edebiyatı, özellikleri ne olursa olsun, çok geçmeden bütün dünya çocuklarının ortak hazinesi olur. Fransız çocuk edebiyatı resmen Perrault ile başlar, bununla beraber Daniel Defoe'nun «Robinson Crusoe»si (1719), bütün ülkelerin çocuklarını fetheder ve onlar sayesinde ün kazanır: başlangıçta çocuklar için yazılmamış eserler, Scott'un, Cooper'in romanları gibi, bazen de Swift'in «Gulliver»i, Cervantes'in «Don Kişot»u gibi.. bozularak benimsenirler. Çocuk edebiyatının bir cephesi de budur: çocuk edebiyatının onun için yazılmamış şaheserlerden mahrum bırakamayız.

Hayatın fethine çıkan çocuk, adasına ayak basan Robenson kadar cahil ve endişelidir. Yaşanan ve hayal edilen bu macera, genç gönülleri büyüleyecektir bunun için.

Çocukları çok seven İngilizlerin bu konudaki katkıları öteki milletlerinkinden fazladır. İlk çocuk kütüphanesini onlar kurar 1748'de. Bugün de, İngiltere'ye, Rusya'ya, Amerika Birleşik Devletleri'ne, Skandinav ülkelerine kıyasla Fransa geridedir. Gençlerin sevgisini kazanan ve onlar üzerinde etki yapan bir başka İngiliz de Dickens'dir. Andersen'in dostu olan bu zat, edebiyata, talihsiz çocuk, pansiyon hayatı, yetim tipleri sokmuş, mücadeleci ve talepleri olan bir